

Richtlijnen kasbegroting

Aan: de Ministers
Van: de Minister van Financiën
Kenmerk: 487-4614
Datum: 23 november 1987

Hierbij doe ik u toekomen de herziene richtlijnen voor de verstrekking van gegevens betreffende de kasbegrotingen. Deze komt in de plaats van de richtlijnen kasbegroting uit 1981 (d.d. 29 januari 1981, nr. 481-457).

De departementale kasbegrotingen maken onderdeel uit van het instrumentarium voor de beheersing van de overheidsuitgaven en -ontvangsten, en hebben als zodanig een functie zowel voor het begrotingsbeheer als voor het kasbeheer. Om redenen van doelmatigheid, met name ingegeven door de heroverweging van het kasbeheer van de Centrale Overheid, waren de huidige richtlijnen aan revisie toe. Het produkt hiervan, dat meer dan voorheen borg staat voor de noodzakelijke informatie, is in de vergadering van het IOFEZ van 15 oktober j.l. besproken en aanvaard. Overeenkomstig die besluitvorming worden met behulp van deze (herziene) richtlijnen voor de eerste keer de kasbegrotingen voor de periode januari t/m april 1988 opgesteld.

Essentieel voor de goede voortgang bij de werkzaamheden met betrekking tot de ramingen van ontvangsten en uitgaven van het Rijk is dat aan de uiterste inleveringsdatum strikt de hand wordt gehouden. Ik verzoek u hierop toe te zien.

Voorts verzoek ik u erop toe te zien dat, indien na indiening van een kasbegroting majeure wijzigingen optreden, deze onmiddellijk telefonisch door worden gegeven aan de afdeling Rijkshoofdboekhouding van de Directie Begrotingszaken van mijn ministerie (tel: 767273/72).

De Minister van Financiën

Richtlijnen kasbegroting

Begripsbepaling

In deze richtlijnen wordt verstaan onder:

- a. *vermoedelijk beloop*: de raming van de begrotingsuitgaven en -ontvangsten van het desbetreffende dienstjaar.
- b. *kasbegroting*: de raming van de kasuitgaven en -ontvangsten voor de eerstvolgende vier maanden.
- c. *kasuitgaven (-ontvangsten)*: de feitelijke geldtransacties, alsmede de in deze richtlijnen daarvoor aangewezen verrekeningen.
- d. *begrotingsuitgaven (-ontvangsten)*: alle uitgaven die ten laste van de begroting komen, resp. alle ontvangsten die ten gunste van de begroting komen.
- e. *kasmutaties*: de gerealiseerde kasuitgaven en kasontvangsten, zoals vermeld in de, eventueel ook door RHB, gecorrigeerde saldibalans.

Inleiding

De minister van Financiën heeft maandelijks informatie nodig over de gerealiseerde begrotingsuitvoering alsmede over de verwachte begrotingsuitvoering in de komende maanden. Ook voor een verantwoord liquiditeitsbeheer en financieringsgedrag van het Rijk is het noodzakelijk goed inzicht te hebben in de te verwachten ontvangsten- en uitgavenstromen. Dat inzicht heeft betrekking op verschillende tijdsdimensies, afhankelijk van de aard van de te nemen beslissingen. Te onderscheiden zijn, in hoofdlijnen:

- a. beslissingen omtrent de hoogte van het financieringstekort; hiervoor staan als instrument de meerjarenramingen, de jaarbegroting en het maandstaatoverleg ter beschikking;
- b. beslissingen omtrent de voorziening in de liquiditeitsbehoefte van het Rijk; hiervoor is informatie over te verwachten kassromen in de eerstkomende maanden, weken en dagen nodig.

In de hiervoor geschetste informatiebehoefte beoogt de kasbegroting te voorzien.

Elk ministerie stelt maandelijks voor de hoofdstukken waarover het beheer voert een kasbegroting (bijlage 1) op.

De kasbegroting wordt ingediend bij de afdeling Rijkshoofdboekhouding (RHB) van het ministerie van Financiën. De RHB corrigeert de kasbegrotingen per ministerie met de aangegeven betalingen voor en door andere ministeries, gaat de oorzaak na van eventuele grote verschillen c.q. verschuivingen tussen de maanden en telt tenslotte alle kasbegrotingen bij elkaar op. Het resultaat hiervan vormt het onderdeel "Begrotingsbetalingen" van het Financieringsoverzicht van het Rijk.

Voor wat betreft de niet-belastingmiddelen stelt de RHB aan de hand van de gegevens uit de kasbegrotingen en ervaringscijfers de raming voor de "Overige begrotingsontvangsten" op. Deze cijfers vormen eveneens een onderdeel van het vorengenoemde Financieringsoverzicht.

De gegevens van het Financieringsoverzicht van het Rijk worden door Financiën gebruikt voor de hiervoor aangegeven doelen. Aangevuld met beleidsmatige beschouwingen van diverse directies worden zij maandelijks in de rapportage begrotingsbeeld voorgelegd aan de Minister van Financiën.

Het onderste gedeelte van de kasbegroting, te weten de belangrijkste betalingen en ontvangsten (meer dan EUR 5 mln.) via de Nederlandsche Bank (DNB), de NV Bank voor Nederlandsche Gemeenten (BNG) en de Postbank NV (girorekening 1), wordt tezamen met andere gegevens gebruikt voor het opstellen van de zogenaamde korte raming welke een rol speelt bij het plannen van transacties op de geldmarkt.

Tegelijk met de kasbegroting zendt elk ministerie een overzicht in waaruit het door het ministerie verwachte vermoedelijk beloop van de begrotingsuitgaven en niet-belastingmiddelen van het betrokken dienstjaar blijkt (bijlage 2). Wijzigingen in het vermoedelijk beloop worden in het z.g. maandstaatoverleg tussen vakministerie en ministerie van Financiën besproken.

De bij Financiën ingediende kasbegrotingen kunnen aan de orde worden gesteld in het maandelijks overleg met Financiën inzake de begrotingsuitvoering. Daarbij gaat het met name om de factoren die tot een van de prognose afwijkende realisatie hebben geleid.

Het verband tussen enerzijds kasbegroting (bijlage 1), met inbegrip van de gerealiseerde kasbegroting (= kasmutaties) en anderzijds het vermoedelijk beloop (bijlage 2) wordt zichtbaar gemaakt in de opstelling volgens bijlage 3.

Alle bedragen in de overzichten worden opgenomen in gehele miljoenen euro's.

Raming van de begrotingsuitgaven

Het vermoedelijk beloop (bijlage 2)

In het begin van het jaar zal, behoudens uitzonderingen, het vermoedelijk beloop overeenstemmen met of in de buurt liggen van het in de (ontwerp)begroting opgenomen bedrag.

Naarmate in de loop van het jaar meer inzicht ontstaat in de begrotingsuitvoering kan als gevolg daarvan ook het vermoedelijk beloop bijstelling behoeven.

Het vermoedelijk beloop wordt becijferd volgens de in bijlage 2 gegeven opstelling.

De noodzakelijke bijstelling van het vermoedelijk beloop kan de volgende oorzaken hebben:

- a. begrotingswijzigingen waarover overeenstemming is bereikt met het ministerie van Financiën. Dit impliceert niet dat ook de wettelijke behandeling dient te zijn afgerond.
Deze wijzigingen worden als volgt gesplitst:
 - naar aanleiding van de voorjaarsnota;
 - naar aanleiding van de miljoenennota;
 - overige door Financiën geaccordeerde wijzigingen;
- b. de door het betrokken ministerie verwachte onderschrijding van begrotingsposten, niet vallend onder a.;
- c. de door het betrokken ministerie verwachte overschrijding van begrotingsposten, niet vallend onder a.

Betaling door andere ministeries (zie ook toelichting in bijlage 4A)

Op bijlage 2 dient aangegeven te worden welk deel van het vermoedelijk beloop (in eerste aanleg) betaald zal worden door andere ministeries. Deze posten maken deel uit van de begrotingsuitgaven, maar worden eerst door een ander ministerie betaald en later met het eigen ministerie verrekend.

De jaarbedragen van deze posten dienen met de desbetreffende andere ministeries te worden afgestemd.

Indien de bedoelde bedragen in de loop van het jaar belangrijk wijzigen, dienen zij in overleg tussen de betrokken ministeries te worden bijgesteld.

In het in bijlage 2 per ministerie op te nemen bedrag blijven incidentele betalingen door andere ministeries buiten beschouwing. Ook relatief geringe regelmatige betalingen door andere ministeries kunnen buiten beschouwing blijven. Te denken valt aan bedragen van minder dan EUR 0,5 mln per jaar per begrotingsartikel van het uiteindelijk betalende ministerie.

De kasbegroting (bijlage 1, 1a)

Ten behoeve van de raming van de maandelijks kasuitgaven moet het vermoedelijk beloop conform de betalingsverwachting over de maanden worden verdeeld. De betalingen door andere ministeries worden hierop in mindering gebracht. Het resulterende saldo wordt in bijlage 1 opgenomen op de regel "Verwachte betalingen ten laste van het eigen ministerie". Op bijlage 1 worden daar vervolgens de betalingen voor andere ministeries bijgeteld.

Bij de verdeling moet er rekening mee worden gehouden dat de uitgaven niet gelijkmatig over het jaar zijn gespreid.

De ongelijkmatige verdeling wordt veroorzaakt door incidentele betalingen, zoals bijvoorbeeld de betaling van de vakantie-uitkering, van de interimregeling ziektekosten en van (voorschotten ten behoeve van c.q. termijnen van) grote aanschaffingen en door betalingen van periodieke posten die niet elke week of maand plaatsvinden.

Ten aanzien van de salarissen geldt dat de salarissen voor de bruto bedragen, onder aftrek van de ingehouden pensioenpremie en de inhoudingen op grond van de Inhoudingswet overheids personeel 1982 en het Inhoudingsbesluit burgerlijk overheids personeel 1982, in de kasbegroting moeten worden opgenomen.

De verrekening met Financiën van het netto - via het Rijkscomputercentrum - betaalbaar gestelde bedrag vindt direct na de betaling plaats door boeking van dit bedrag in de rekening- courant van het betrokken ministerie bij de RHB.

Het verschil tussen de twee vorengenoemde bedragen zal hoofdzakelijk bestaan uit de ingehouden loonbelasting, de ingehouden premie AOW/AWW en overige inhoudingen, zoals vakbondscontributies en dergelijke. Deze inhoudingen worden verantwoord op rekeningen buiten het begrotingsverband.

Ter voorkoming van een foutieve raming in de eerste maand van de te ramen periode is het wenselijk in geval van twijfel omtrent de uitvoering van rond de maandwisseling afgegeven betalingsopdrachten bij de RHB inlichtingen in te winnen, c.q. na te gaan of de opdrachten van het tegoed van de departementale giro- of bankrekening zijn afgeschreven. Dit uiteraard alleen indien het financieel belang dit vordert.

Betaling door andere ministeries

Bedragen die niet door het eigen ministerie worden betaald, maar door een ander ministerie blijven in de kasbegroting (bijlage 1) bij het eigen ministerie buiten beschouwing. Deze bedragen worden bij het betalende ministerie geraamd en aldaar in de maandelijkse kasbegrotingen opgenomen onder de verwachte betalingen ten laste van andere ministeries. Uitgaven die later met meer dan één ministerie worden verrekend, worden bij de kasbegrotingen conform de bij die ministeries uitgetrokken begrotingsbedragen over de ministeries verdeeld.

Afzonderlijke vermelding van de verwachte betalingen ten laste van andere ministeries dient te geschieden omdat deze gegevens nodig zijn voor de beoordeling van de ontwikkeling van de uitgaven van de ministeries die uiteindelijk deze bedragen op hun begroting moeten nemen.

Bij de maandelijkse verstrekking van gegevens betreffende *kasmutaties* wordt aan Financiën (RHB) opgave gedaan van de bedragen die door een ministerie ten behoeve van ander ministeries zijn uitgegeven.

Maandelijks zal door de RHB aan elk ministerie worden opgegeven welke bedragen door welk ministerie zijn uitgegeven ten behoeve van het desbetreffende ministerie.

De verrekenstukken, die voor de verrekening van de hiervoren bedoelde uitgaven worden afgegeven, blijven buiten de kasbegroting (bijlage 1), zowel bij ontvangsten als uitgaven.

Overige betalingen van belang voor de kasbegroting

Uitgaven door middel van *verrekenstukken ten gunste van de rekeningen-courant van diverse instellingen bij de RHB* worden als kasuitgaven beschouwd. Deze verrekenstukken worden afzonderlijk op het ramingsformulier vermeld.

De verrekenstukken die ten gunste van de rekening-courant van het ABP bij de RHB worden afgegeven dienen wel in de raming van de maand waarin de betaling verschuldigd is te worden opgenomen, doch behoeven niet afzonderlijk te worden vermeld.

Ten aanzien van de *rekeningen bij de RHB waarvan de saldi het karakter hebben van gedeponeerde begrotingsgelden* waarover door andere instanties dan het ministerie kan worden beschikt, worden niet de bedragen van de verrekenstukken die ten behoeve van de RHB worden afgegeven, doch de te verwachten betalingen ten laste van deze rekening bij de RHB, in de ramingen opgenomen.

De rekeningen-courant en de rekeningen met het karakter van gedeponeerde gelden die bij de RHB voorkomen, zijn in bijlage 5 vermeld.

In deze bijlage zijn eveneens opgenomen andere bijzondere posten waarmee eventueel rekening moet worden gehouden.

Met *te verwachten terugbetalingen op gedane uitgaven* welke in mindering van bezwaar kunnen worden geboekt, voor zover niet voortvloeiend uit verrekening door andere ministeries, wordt in de maandelijkse ramingen rekening gehouden.

Mutaties op rekeningen buiten het begrotingsverband

Mutaties op rekeningen buiten het begrotingsverband dienen in de ramingen te worden vermeld indien deze mutaties tezamen gelijk zijn aan of groter dan EUR 5 mln. per maand. Hieronder vallen ook de verrekenstukken ten gunste van de rekening-courant van de Belastingdienst bij de RHB inzake afdracht van ingehouden loonbelasting en ingehouden premies AOW/AWW.

Raming van de niet-belastingmiddelen

Het vermoedelijk beloop

In het begin van het jaar zal, behoudens uitzonderingen, het vermoedelijk beloop overeenstemmen met of in de buurt liggen van het in de begroting opgenomen bedrag.

Naarmate in de loop van het jaar meer inzicht ontstaat in de begrotingsuitvoering kan als gevolg daarvan ook het vermoedelijk beloop bijstelling behoeven.

Het vermoedelijk beloop dient becijferd te worden volgens de in bijlage 2 gegeven opstelling.

Ontvangsten van andere ministeries

In het vermoedelijk beloop zijn begrepen posten die voor een ander ministerie zijn uitgegeven en die bij verrekening ten gunste van de middelen worden gebracht.

De kasbegroting

Ten behoeve van de raming van de maandelijks kasontvangsten moet het vermoedelijk beloop conform de ontvangstverwachting over de maanden worden verdeeld. Bij de verdeling moet er rekening mee worden gehouden dat de ontvangsten niet gelijkmatig over het jaar zijn gespreid. De ontvangsten van andere ministeries (zie 3.2.1.) worden hierop in mindering gebracht. Het resulterende saldo wordt in bijlage 1 opgenomen op de regel "Verwachte ontvangsten t.g.v. de middelen".

Ontvangsten van andere ministeries

De verrekening van uitgaven, gedaan voor een ander ministerie, waarvan de terugontvangst onder de middelen is geraamd, dient niet in de raming van bijlage 1 begrepen te zijn.

Overige richtlijnen kasbegroting

Periode van de ramingen

De ramingen van de kasbegroting omvatten elk van de vier volgende maanden.

De kasbegroting per 1 januari geeft derhalve de geraamde kasuitgaven en -ontvangsten in de maanden januari, februari, maart en april.

De kasbegroting per 1 september vermeldt de ramingen voor elk van de resterende maanden van het jaar.

In de kasbegroting per 1 oktober worden de ramingen voor elk van de maanden oktober, november en december van het lopende jaar en januari van het volgende jaar gegeven.

Methodiek van de ramingen

De ministers kunnen in eerste aanleg zelf bepalen welke ramingsmethode zij toepassen, mits de uitkomsten daarvan betrouwbaar zijn en wijzigingen van of in een methode duidelijk worden vermeld. Zowel methoden op basis van gedetailleerde opbouw als methoden op basis van tijdreeksanalyses en wiskundige modellen kunnen dus in aanmerking komen. De voorkeur geniet de methode die de beste uitkomsten voortbrengt. Soms kan het nuttig zijn het totaal van de kasuitgaven en -ontvangsten te splitsen in groepen van artikelen (bijvoorbeeld naar homogene groep, naar budgethouder, naar artikelen met een gelijk kaspatroon, naar periodieke en incidentele betalingen en/of naar uitgavensoorten). Voor deze splitsing, in eerste aanleg door het ministerie, biedt bijlage 1a de ruimte. Het Ministerie van Financiën kan, op grond van de kwaliteit van de kasbegrotingen, splitsing verlangen. Zonodig zal in het zogenoemde maandstaatoverleg de kwaliteit van de kasramingen aan de orde worden gesteld.

Mutaties in de ramingen

Indien na het indienen van de kasbegroting belangrijke afwijkingen (meer dan EUR 5 mln.) ten opzichte van de oorspronkelijke raming blijken of verwacht worden, dienen deze mutaties telefonisch aan de afdeling RHB te worden doorgegeven (tel.nrs. 767273 en 767278). Dit moet ook gebeuren als andere onderdelen van Financiën reeds op de hoogte zijn.

Betalingen en ontvangsten boven EUR 5 mln.

Op het formulier van de kasbegroting (bijlage 1) dienen maandelijks gespecificeerd te worden aangegeven de vermoedelijke data en grootte van betalingen en ontvangsten boven EUR 5 mln., onder vermelding van de wijze van betaling (De Nederlandsche Bank, Bank voor Nederlandsche Gemeenten, Postbank (girekening 1)).

Inzending van de gegevens

De bijlagen 1, 1a, 2 en 3 worden, zonder aanbiedingsbrief, in drievoud verstrekt aan:

het ministerie van Financiën,
afdeling RHB, k. 4116,
Postbus 20201,
2500 EE Den Haag.

De Afdeling RHB dient er op de eerste werkdag van de maand over te beschikken. Daarnaast worden twee afschriften van de genoemde bescheiden gezonden aan de CAD-medewerker op elk ministerie.

Berekening en toetsing van de beschikbare ruimte

Maandelijks wordt, met inachtneming van het vermoedelijk beloop, de betalingen voor en door andere ministeries, de kasmutaties tot en met de voor-vorige maand en de kasbegroting over de vorige maand en de vier komende maanden, de nog beschikbare ruimte vastgesteld.

Vanaf de raming per 1 september moet de beschikbare ruimte nihil zijn aangezien dan de som van kasmutaties en kasbegrotingen (gecorrigeerd voor betalingen door en voor andere ministeries) gelijk dient te zijn aan het vermoedelijk beloop.

De uit te voeren berekeningen geschieden volgens de systematiek aangegeven in bijlage 3. Een toelichting op de vaststelling van de afzonderlijke posten is opgenomen in bijlage 4.

Beoordeeld moet worden of de berekende ruimte inderdaad overeenstemt met de voor de resterende maanden van het jaar te verwachten uitgaven.

Indien dit niet het geval is dient nagegaan te worden of het vermoedelijk beloop dan wel de kasbegroting moet worden bijgesteld.

De Minister van Financiën

Bijlagen**Bijlage 1 Kasbegroting voor het ministerie van jaar 19 . .**

(in miljoenen euro's)

Maand				
Verwachte betalingen				
ten laste van het eigen ministerie ¹				
ten laste van andere ministeries ²				
Totaal van de verwachte ramingen				
¹ waarvan verrekenstukken ter creditering van de rekening-courant bij de RHB als bedoeld in bijlage 5				
² specificatie per ministerie				
Verwachte ontvangsten t.g.v. de middelen (excl. ontvangsten van andere ministeries)				
Verwachte belangrijke mutaties op rekeningen buiten het begrotingsverband (ontvangst = +; betaling = -)				

Gedurende de periode van de 15e van de bovengenoemde eerste maand tot en met de 1e van de bovengenoemde derde maand zullen op of omstreeks (circa) de aangegeven datum de volgende belangrijke betalingen c.q. ontvangsten (meer dan EUR 5 mln.) via De Nederlandsche Bank, de BNG en Postbank (girorekening 1) plaatsvinden.

betalingen (B)	datum:	omschrijving:	bedrag:	betalwijze:
ontvangsten (O)				(DNB, BNG, Postbank)

Akkoord:
(Hoofd FEZ)

Naam opsteller:
telefoonnummer:
paraaf en datum:

Bijlage 1a Kasbegroting, splitsing van de verwachte uitgaven en ontvangsten in groepen

KASBEGROTING VOOR HET MINISTERIE VAN

JAAR 19

(in miljoenen euro's)

Maand				
Betalingen				
Groep 1 Groep 2 enz.				
Homogene groep A Homogene groep B enz.				
Budgethouder salaris-art. Budgethouder personeelexploitatie-art. enz.				
Overige uitgaven				
Totaal van de verwachte betalingen				
Ontvangsten t.g.v. de middelen				
Groep 1 Groep 2 enz.				
Overige ontvangsten				
Totaal van de verwachte ontvangsten t.g.v. de middelen				

Bijlage 2 Vermoedelijk beloop

Ministerie van.....Hoofdstuk . . .

Het vermoedelijk beloop van de begrotingsuitgaven per.....
(in miljoenen euro's)

Ontwerp c.q. vastgestelde begroting

Wijzigingen naar aanleiding van (zie 2.1)

a. voorjaarsnota
miljoenennota
overige begrotingswijzigingen waarmee IRF akkoord is.

+/-

b. waarvan naar verwachting onbesteed zal blijven

-

c. verwachte overschrijding waarmee IRF nog niet akkoord is

+

Vermoedelijk beloop (zie bijlage 3, punt A)

*(A)

* Hiervan zal worden betaald door het ministerie van:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.

Totaal (zie bijlage 3, punt B)

(B)

Het vermoedelijk beloop van de niet-belastingmiddelen per.....

Ontwerp c.q. vastgestelde begroting

Wijzigingen

Geraamd bedrag

Meer (+) c.q. minder (-) ontvangsten

Vermoedelijk beloop

**

**Hiervan zal worden ontvangen van het ministerie van:

- 1.
- 2.
- 3.

Totaal

Bijlage 3 Berekening van in het jaar 19 . . te betalen bedrag

(Voor toelichting zie bijlage 4)

(in miljoenen euro's)

Vermoedelijk beloop per.....		A
af: waarvan wordt betaald door andere ministeries	-	<u>B</u>
		C
bij: te betalen voor andere ministeries	+	<u>D</u>
Te betalen bedrag in 19 . .		<u><u>E</u></u>

Kasmutaties tot en met de vorige maand

Kasmutaties tot en met de voor-vorige maand		F
Kasbegroting (eventueel bijgesteld) van de vorige maand	+	<u>G</u>
		H
af: in de kasmutaties (H) reeds verrekenende uitgaven, welke oorspronkelijk door andere ministeries zijn betaald	-	<u>I</u>
		J
bij: volgens de kasmutaties voor andere ministeries betaalde bedragen die reeds verrekend zijn		K
bij: volgens de kasmutaties voor andere ministeries betaalde bedragen die nog verrekend dienen te worden	+	<u>L</u>
Totaal van de tot en met de vorige maand bijgestelde kasmutaties		<u><u>M</u></u>

Berekening van de ruimte

Te betalen bedrag in 19 . .		E
af: totaal van de kasmutaties tot en met de vorige maand	M	
kasbegroting: eerste maand		
tweede maand		
derde maand		
vierde maand		
	+	<u> </u>
		<u> </u>
Ruimte		<u><u> </u></u>

Bijlage 4 Berekening en toetsing van de beschikbare ruimte

(Toelichting op bijlage 3)

De opgestelde ramingen dienen maandelijks te worden getoetst aan het totaal van de in het jaar te verwachten betalingen.

Berekening van in het jaar 19 te betalen bedrag

- A. Hier wordt ingevuld het vermoedelijk beloop volgens bijlage 2.
- B. In het vermoedelijk beloop zijn begrepen de posten die eerst door een ander ministerie zijn uitgegeven en later met het eigen ministerie worden verrekend (zie bijlage 2). Deze bedragen worden nu gecorrigeerd.
- D. Bijgeteld worden de voor andere ministeries te betalen bedragen.

De onder B en D opgenomen bedragen betreffen uitsluitend de betalingen door en voor andere ministeries die ten laste van de begroting worden verricht.

Kasmutaties tot en met de vorige maand

- F. Bij de opstelling van de ramingen zijn de kasmutaties bekend tot en met de voor-vorige maand.
- G. De uitgaven/ontvangsten van de afgelopen maand zijn nog niet bekend. Aangezien deze cijfers ook bij de opstelling betrokken moeten worden, worden de kasmutaties van die maand gelijkgesteld aan de kasbegroting over die maand. Indien reeds gebleken is dat de kasmutaties belangrijk afwijken van de oorspronkelijke kasbegroting, wordt zoveel mogelijk met de werkelijke situatie rekening gehouden.
- I. Bij B is het jaarbedrag opgenomen dat wordt betaald door andere ministeries. In het bedrag onder H kunnen reeds verrekeningen voorkomen van oorspronkelijk door andere ministeries betaalde bedragen. Deze verrekeningen worden gecorrigeerd door de verrekende bedragen als aftrekpost te vermelden. Bijgeteld dienen te worden de geëffectueerde betalingen voor andere ministeries. (Bij D is het jaarbedrag opgenomen.)
- K. Onder K worden opgenomen de betaalde bedragen die reeds verrekend zijn.
- L. Onder L worden vermeld wel betaalde maar nog niet met andere ministeries verrekende bedragen. (Deze zijn bij de kasmutaties verwerkt alsof verrekening reeds had plaatsgevonden.)

Berekening van de ruimte

Het verschil tussen enerzijds het totaal in het jaar te betalen bedrag en anderzijds de tot en met de vorige maand bijgestelde kasmutaties M en de kasbegrotingen van de vier komende maanden (voor zover in het jaar vallend) geeft de beschikbare ruimte aan.

Toetsing van de ruimte

Beoordeeld moet worden of de berekende ruimte inderdaad overeenstemt met de voor de resterende maanden van het jaar te verwachten uitgaven. Indien dit niet het geval is dient nagegaan te worden of het vermoedelijk beloop dan wel de kasbegroting moet worden bijgesteld.

Bijlage 4A Toelichting op betalingen door en voor andere ministeries

In diverse begrotingshoofdstukken zijn artikelen opgenomen welke geheel of gedeeltelijk ten laste komen van andere begrotingshoofdstukken.

In de begroting is (meestal) binnenslijns het totaalbedrag opgenomen, met eveneens binnenslijns de bedragen welke worden doorberekend aan andere, genoemde, hoofdstukken, zodat het verschil wordt uitgetrokken.

In de andere begrotingshoofdstukken is het ten laste van deze hoofdstukken komende bedrag uitgetrokken, met naast de omschrijving van het artikel de vermelding "bijdrage aan hoofdstuk ...".

Het ministerie op welks begroting het totale bedrag voorkomt betaalt dit bedrag aan de rechthebbende(n).

Dit ministerie wordt het betalende ministerie genoemd.

De totale uitgaaf wordt ten laste van de begroting geboekt.

Door het betalende ministerie wordt aan de andere ministeries voor hun deel een nota gezonden. De nota's worden betaald door middel van een verrekenstuk. Dit houdt in dat het betalende ministerie een verrekenstuk afgeeft dat door de afdeling RHB van het ministerie van Financiën geboekt wordt ten gunste van het betalende ministerie en ten laste van het andere ministerie.

Het andere ministerie boekt de betaling (verrekening) ten laste van de begroting en het betalende ministerie boekt de terugontvangst in mindering van bezwaar.

De vorengenoemde systematiek wordt evenwel niet in alle gevallen gevolgd.

De meest voorkomende afwijkingen van de algemene regel zijn:

- a. het betalende ministerie neemt het totaal te betalen bedrag (inclusief het ten laste van andere ministeries komende deel) in zijn begroting buitenslijns op. De aan andere ministeries doorberekende bedragen worden dan bij ontvangst ten gunste van de middelen gebracht. Voor de andere ministeries maakt dit geen verschil. Zij ramen de te betalen bedragen op een begrotingsartikel van uitgaaf;
- b. het betalende ministerie neemt de voor andere ministeries te betalen bedragen niet op in de begroting. De verwerking van zowel de betaling als de terugontvangst (verrekening) vindt in de boekhouding plaats op een tussenrekening. Het andere ministerie raamt de te betalen bedragen op een begrotingsartikel van uitgaaf.

Daar het vermoedelijk beloop een raming is van de uiteindelijk ten laste van de begroting blijvende posten en de kasbegroting een raming is van betalingen (en ontvangsten) zijn de betalingen door en voor andere ministeries bij de opstelling van vermoedelijk beloop en kasbegroting een complicerende factor. Daarom dient van deze bedragen afzonderlijke vermelding plaats te vinden bij de maandelijkse opstelling van kasbegroting en vermoedelijk beloop.

Bijlage 5 Aanvullende gegevens per ministerie

Gegevens te verstrekken bij de kasbegroting voor het ministerie van Buitenlandse Zaken

Rekening-courant met derden:

Commissie van de Europese Gemeenschappen.

Bij de RHB gedeponeerde fondsen:

Geen

Bijzondere posten:

Kredieten ontwikkelingslanden (NIO).

Bij deze posten op te nemen de met de RHB te verrekenen bedragen inzake te verrichten betalingen.

Gegevens te verstrekken bij de kasbegroting voor het Kabinet voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken

Rekening-courant met derden:

Thesaurierekening met de Nederlandse Antillen.

Bij de RHB gedeponeerde fondsen:

Geen.

Gegevens te verstrekken bij de kasbegroting voor het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen

Rekening-courant met derden:

TNO.

Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek.
Universiteiten, hogescholen en academische ziekenhuizen¹.

Bij de RHB gedeponeerde fondsen:

Nieuwbouw enz. van scholen voor het voortgezet onderwijs, van academische ziekenhuizen en van universiteiten.

1. De RHB neemt aan dat de instellingen voor wetenschappelijk onderwijs maandelijks zullen beschikken over in die maand beschikbaar gestelde bedragen; indien een indicatie aanwezig is dat dit niet het geval zal zijn, dient een aantekening op het formulier voor de kasbegroting te worden gemaakt met vermelding van de verwachte afwijking.

Gegevens te verstrekken bij de kasbegroting voor het ministerie van Binnenlandse Zaken

Rekening-courant met derden:

Staatsdrukkerij en Uitgeverijbedrijf

Bij de RHB gedeponeerde fondsen:

SAIP.

Bijzondere posten:

Het aandeel van het Provinciefonds in de belastingontvangsten wordt door de RHB geraamd. In de kasbegroting moeten wel de betalingen ten laste van dit fonds afzonderlijk worden vermeld.

Indien de verrekening wegens de jaarlijkse uitkeringen (met uitzondering van de rente) betreffende het vorig kalenderjaar aan en door een staatsbedrijf niet eerder heeft plaatsgevonden, dient deze verrekening in de maand september te worden geraamd.

Gegevens te verstrekken bij de kasbegroting voor het ministerie van Defensie

Rekening-courant met derden:

Stichting Nationaal Lucht- en Ruimtevaart Geneeskundig Centrum.
Thesaurierekening Nederlandse Antillen.

Bij de RHB gedeponeerde fondsen:

Geen.

Bijzondere posten:

Mutaties dollar-rekening(en).
Mutaties ponden-rekening(en).

Gegevens te verstrekken bij de kasbegroting voor het ministerie van Financiën

Rekening-courant met derden:

Staatsmuntbedrijf

Bij de RHB gedeponeerde fondsen:

Geen.

Bijzondere posten:

Uitgaven en ontvangsten inzake export- en importgaranties ¹.
Uitgaven Agentschap ^{*}.
Verzilvering notes ontwikkelingsbanken en -fondsen (IDA en andere) ^{*}.

Voor hoofdstuk IX A (Nationale Schuld) behoeven geen ramingen te worden opgesteld.

1. Bij deze posten op te nemen de met de RHB te verrekenen bedragen inzake te verrichten betalingen.

Indien de verrekening wegens de jaarlijkse uitkeringen (met uitzondering van de rente) betreffende het vorig kalenderjaar voor en door een staatsbedrijf niet eerder heeft plaatsgevonden, dient deze verrekening in de maand september te worden geraamd.

Gegevens te verstrekken bij de kasbegroting voor het ministerie van Economische Zaken

Rekening-courant met derden:

Commissie van de Europese Gemeenschappen.

Bij de RHB gedeponeerde fondsen:

Nationale Investeringsbank.

Middelen:

Aardgasbaten afzonderlijk te vermelden op het ramingsformulier.

Gegevens te verstrekken bij de kasbegroting voor het ministerie van Verkeer en Waterstaat

Rekening-courant met derden:

PTT.

Staatsvissershavenbedrijf.

Stichting Waterbouwkundig Laboratorium.

Bijzondere posten:

Het aandeel in de belastingontvangsten voor het Rijkswegenfonds wordt door de RHB geraamd.

In de kasbegroting die wordt opgesteld dienen afzonderlijk te worden vermeld:

- de rijksbijdragen aan het fonds, die ten laste van de begroting worden betaald;
- de betalingen ten laste van het fonds.

Indien de verrekening wegens de jaarlijkse uitkeringen (met uitzondering van de rente) betreffende het vorig kalenderjaar aan en door een staatsbedrijf niet eerder heeft plaatsgevonden, dient deze verrekening in de maand september te worden geraamd.

Gegevens te verstrekken bij de kasbegroting voor het ministerie van Landbouw en Visserij

Rekening-courant met derden:

Stichting Ontwikkelings- en Saneringsfonds voor de Landbouw.

Landbouwhogeschool¹.

Bij de RHB gedeponeerde fondsen:

Landinrichtingsdienst.

Bureau Beheer Landbouwgronden.

Nieuwbouw enz. van scholen voor het agrarisch onderwijs.

1. De RHB neemt aan dat de instellingen voor wetenschappelijk onderwijs maandelijks zullen beschikken over de in die maand per verrekensstuk beschikbaar gestelde bedragen; indien een indicatie aanwezig is dat dit niet het geval zal zijn, dient een aantekening op het formulier voor de kasbegroting te worden gemaakt met vermelding van de verwachte afwijking.

Gegevens te verstrekken bij de kasbegroting voor het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Rekening-courant met derden:

Geen.

Bij de RHB gedeponeerde fondsen:

Rijksbijdragen aan de sociale verzekeringsfondsen, voor zover deze via de RHB worden betaalbaar gesteld.

Gegevens te verstrekken bij de kasbegroting voor het ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur

Rekening-courant met derden:

Geen.

Bij de RHB gedeponeerde fondsen:

Rijksbijdragen aan de sociale verzekeringsfondsen, voor zover deze via de RHB worden betaalbaar gesteld.

Gegevens te verstrekken bij de kasbegroting voor het Huis der Koningin, de hoge Colleges van Staat, het Kabinet der Koningin en voor de ministeries van Algemene Zaken, van Justitie en van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Geen.